

BÍRÁLÓI BESZÁMOLÓ A MAKEOSZ ELSŐ MAGYAR KERTÉPÍTŐ VERSENYÉRŐL¹

REPORT FROM THE FIRST HUNGARIAN GARDEN CONSTRUCTING COMPETITION

SZERZŐ:
BALOGH PÉTER ISTVÁN

LEKTOR:
M. SZILÁGYI KINGA

ÜGYTÖRTÉNET - ÁLTALÁNOS BENYOMÁSOK

Idősebb kollégáink elbeszéléseiből tudhatjuk, hogy valaha hazánkban is hagyomány volt a kertépítő versenyeknek – igaz, ez akkoriban, nem lévén magán-cégek, sokkal inkább az országszerte zajló szakképzés részének volt tekinthető. Ezzel egy időben hazánk is rendszeresen részt vett a nemzetközi megmérettetéseken, ahol szakembereink megtapasztalhatták a nagyszabású seregszemlék hangulatát, minőségét. A néhány éve új vezetőséggel működő MAKEOSZ tanult a jó példákából: a hosszú ideje sikeresen működő Hortus Hungaricus kiállítással szövetkezve életre hívta a - minden bizonnyal hagyományteremtő - versenyt. A rendezők célkitűzése szerint a minőségi kertkultúra egyik csúcshelye lehet így létre két okból is: „Először is, mert európai szakemberek közreműködésével és a hazai kerttervezők és kertépítők legjobbjainak részvételével fogjuk lebonyolítani

a versenyt. Másodszor azért, mert ekkora média nyilvánosságot az elmúlt években nem nagyon kapott olyan kertészeti rendezvény, amely a kertkultúrát a minőségi szakmunkán keresztül népszerűsíti a nagyközönség számára.”²

Az Első Magyar Kertépítő Verseny 22 résztvevővel, több mint 65 szakmai vállalkozás és tucatnyi szponzor együttműködésével valósult meg. A 20 négyzetméteres „versenykertekben” minden induló szabadon választott tematika mentén valósíthatta meg pályaművét. A szabadtéren kialakított versenystandokat sorossal osztották ki a jelentkezők között, a kertek kivitelezésére két nap állt rendelkezésre. A kiállítás megnyitására és a kertek értékelésére 2009. szeptember 18-án került sor, a zsűri elnöke, szakmai vezetője a komoly nemzetközi kiállítási és értékelési tapasztalatokkal rendelkező holland tájépítész, Nico Wissing volt.³ Az értékelési rendszer alapját a nemzetközi megmérettetések (Chelsea Flower Show, World Skills) tapasztalatai

¹ A beszámoló készítéséhez felhasználtam a zsűri írásos értékelését: http://www.makeosz.hu/doc/emko_zsuri_ertekeles.pdf

² <http://hortushungaricus.hu/hu/hu-hortus-hungaricus/elso-magyar-kertepito-verseny>

³ A zsűri további tagjai: Balogh Péter István (Budapesti Corvinus Egyetem), Dezsényi Péter (Deep Forest Kft.), Vincze Tamás (Magnólia Art Kertépítő Kft.)

határozták meg – jelen versenyhez igazítva. A kertenként adható összesen 100 pont végül az alábbi szempontokat tükrözte: a kert ötlete, „filozófiája”: 15 pont, terv: 20 pont, innováció: 15 pont, az építés minősége: 20 pont, növényalkalmazás: 10 pont, összhatás: 20 pont.

A bejárás során a kertek azonosító tábláit eltávolították, a kertek építői nem tartózkodhattak a helyszínen – így az értékelés teljes diszkréció mellett folyhatott. A zsűritagok együtt járták be a kerteket, szemrevételezték illetve „kipróbálták” valamennyit (ők voltak az egyetlen látogatók, akik be is léphettek az amúgy csak megsejmlésre készült kertekbe); majd külön-külön pontozták és értékelték az egyes alkotásokat. A bejárás után, a zsűri ülése során minden tag megnevezte az általa az első tíz helyre sorolt kertet – a tízes szám hátterében az a korábbi döntés állt, hogy egy fődíjat és három-három arany, ezüst és bronzérmét oszt majd ki a testület. A későbbi győztest a zsűritagok közül

hárman rangsorolták az első helyre, így a nagydíj sorsa hamar eldőlt. A további kategóriák kialakulásakor is csak árnyaltnyi különbségek mutatkoztak az értékítéletekben, általában szótöbbséggel dőltek el az eredmények, a „matematikát” – tehát az adott pontszámok átlagolását, ütköztetését – csak egy-két nehezen eldönthető esetben kellett alkalmazni. A díjazott kerteken kívül természetesen még számos kert kiívta ki a zsűri szakmai elismerését, elvértve akadt csak olyan alkotás, amelyeknél a negatív érzések kerekedtek volna fölül.

Ajánlások

Igazi ünnepe volt ez a napsütéses hétvége a kertépítő szakmának, és alig akadt olyan szereplő, aki máris ne a jövő évi hasonló, vagy inkább még jobb folytatást említette volna, mint legfőbb feladatát. Ennek elősegítése érdekében a zsűri ajánlásokat fogalmazott meg a jövő versenyei számára.

Javasolja, hogy az éves eseménynek mindig lehet valamilyen témája,

„kulcsszava”, ami tematizálja a kerteket. E mellett esetleg külön kategóriában indulhatnának az „elvontabb”, „művészbibb” karakterű kertek.

Mivel idén nem volt egyértelmű követelmény, ezért a „kert filozófiája” írásos formában nem juthatott el minden esetben a zsűrihez, pedig ez alapfeltétele a „gondolattól a megvalósulásig” folyamat reális értékelésének.

A jövőben az értékelés szempontjai legyenek előre nyilvánosak. A rendszerbe a zsűri javasolja bevenni a fenntarthatóság szempontját, az összes adható pontszám 10%-ának erejéig.

A zsűri összeállításában a tervezők és kivitelezők szakmai aránya maradjon egyensúlyban.

Külföldi zsűritag részvétele esetén – az idejéhez hasonló módon – szerencsés a belső kommunikációt idegen (leginkább angol) nyelven folytatni, hiszen egy közel nyolc órás értékelési folyamatba a tolmácsolás nemigen fér bele.

1. kép A nagydíjas kert részlete / Detail from the award winning garden
FOTÓ: KÉKEDI BÁLINT, 2003.

2. kép Az egyik aranyérmes kert: „Garden 2020” / One of the gold medalist gardens: „Garden 2020”

3. kép Az egyik aranyérmes kert: „Olvasósarok” / One of the gold medalist gardens: „Reading-corner”

AZ ELSŐ MAGYAR KERTEPÍTŐ VERSENY NAGYDÍJÁNAK GYŐZTESE A „KERT A VÁROS FELETT” CÍMŰ ALKOTÁS.⁴

A győztes kert egyszerre felel meg a bemutató kertekkel szemben támasztott különleges attraktivitás, valamint a valós tetőkertekkel szemben támasztott használhatóság feltételeinek. Területkihasználása remek, az alapsík egyszerre nemes, sötét tónusú körburkolatú járófelület és magas minőségű vízarchitektúra. A térfalak változatos formai kialakítása nem válik öncélúvá, a halvány bézs színű növényládák és futórácsok több látószögből is változatos, harmonikus összképet nyújtanak. Növényválasztéka elsősorban a „szokásos” cserje- és évelőfelületek mellett a bemutatókerti látványelemek (függőleges zöld falak) gondoskodnak további szép részletekről. A zsűri értékelése külön kiemelte, hogy a kert nem csak kívülről vonzó, hanem a benne tartózkodás is harmonikus, kellemes érzés.

A kert kivitelezési minősége – örömteli módon gyakorlatilag valamennyi pályamunkával egyetemben – szinte hiba nélküli, igen magas színvonalú.

ARANYÉRMES KERTEK:

Olvasósarok³

Egyszerűségében kiváló, nagyvonalú alkotás, ahol az alapsík gyepfelülete, növényfoltjai; a világos, egyedi műkőfalak és vízarchitektúra; a szellős, mégis karakteres áttört térfalak és a színes berendezési tárgyak alkotnak egységes, nyugodt, pihenésre csábító kompozíciót. Növényhasználatában a díszfüvek, laza lombzatú évelők mellett a vörös lombú japánjuhar és a nyírt lomblevelű örökzöldek dominálnak. Az egyszerű világos zúzottkő burkolat kiemeli az alkotóelemek szolid harmóniáját.

Garden 2020⁵

Karakteres, bátor kompozíció, „klasszikus” kiállítási kert, érdekes vízió ismert elemek sajátos újrafogalmazásával.

4. Virágoskert-Építés Kft., tervező: Szabó Levente; kivitelezte: Both Éva, Kelemen Judit, Orosz József, Rácz Csaba, Laknerfi László, Gáfor Gergely

5. Barack-Virág Kft., tervező: Teletaj Kft., Levente Dóra; kivitelezte: Barack-Virág Kft., Kosztka Ernő

6. Garden 2000 Kft., tervező: Pannonexport Kft., Geiger Nóra; kivitelezte: Garden 2000 Kft., Bieber István

Az egész felvetés alapvető érdekességét a valódi építőanyagok és növények alkotta előtér, valamint a futurisztikus festett háttér vizuális kapcsolata adja. A fával és kövel töltött gabionfalak feszes keretet biztosítanak a természetközeli karakterű növényalkalmazásnak – amelynek egyértelműen a díszfüvek egyedi, a falak tetején megjelenő alkalmazása az egyik legérdekesebb mozzanata.

Biotó

Az egyik leggondosabban épített, ápolt, fenntartott kert a versenyben, amely természetes bájával, hibátlan kivitelezésével, egyedi, ódon hangulatával lenyűgözte a látogatókat – szakembereket és laikusokat egyaránt. Fő jellemzői a sötét, mohos, vulkanikus tömbkövek, a „lángkezelt” fatörzsek, a keleties hangulatot árasztó laza növények, és az egész kompozíciót átható kifinomult részletképzés. A sötét bazaltzúzalék nagyvonalú harmóniáját csak a hívogatónak szánt, de némileg diszsonáns tűzrakóhely rontotta le.

EZÜSTÉRMES KERTEK:

Keleti hangulat - nyugati kényelem

A japánkertek formaelemeit ötvözi kortárs tetőkerti megoldásokkal, motívumokkal, merész színekkel és hangulatos részletekkel. Maradásra csábító „hely”, amely még vonzóbb lehetett volna több növény harmonikus alkalmazásával. Némí vitára adott alkalmat, hogy a szórt és kisélemes burkolatok társaságában, szőnyegszerűen a műfű is megjelent a kert alapsíkján. Míg néhányan egyértelműen elutasították a „nem igazán ökotudatos” megoldást, akadt, aki ilyen urbanus, architektonikus környezetben elfogadhatónak tartotta.

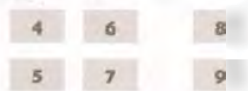
Újrahasznos ökokert

Korszerű témafelvetés, hiszen a pazarló „újanyag-felhasználás” környezetünk alakításában is égető probléma. A kellemes kompozíciójú kert ezért épített elemekben a már egyszer felhasznált anyagokat – vasúti talpfákat, rozsdás vascsövet, régi üstöt, betonzúzalékot – részesíti

előnyben. Növényválasztékában a honos, klimatikus szempontból legmegfelelőbb fűfélék, évelők dominálnak – harmonikusan övezve lombhullató cserjékkel és némi oszlopos tiszafával.

Fészek

Egy igazán érdekes, fiatalos, dinamikus kertkompozíció, ahol bátran alakított ketrészekben jól megférnek egymás mellett a keleties hatásokat tükröző, pallóburkolatú teaház, a válogatott alapanyagból felépülő kőkert, és az évelőkkel gazdagon szegélyezett gyepfelület. Mint igazán jó példa arra, hogy a harmónia – diszharmonia határmezsgyéje milyen keskeny is, a kert jócskán megosztotta az értékelőket: volt zsűritag, aki aranyérmesnek javasolta, míg másnál történetesen az első tízbe sem fért be.

- 4. kép** Az egyik ezüstérmes kert: „Fészek” / One of the silver medalist gardens: “The nest”
- 5. kép** Az egyik ezüstérmes kert: „Keleti hangulat – nyugati kényelem” / One of the silver medalist gardens: „Eastern mood – western comfort”
- 6. kép** Az egyik ezüstérmes kert: „Újrahasznos ökokert” / One of the silver medalist gardens: „Recycled eco-garden”
- 7. kép** Az egyik bronzérmes kert: „I élek nyugalma” / One of the bronze medalist gardens: “The stillness of the soul”
- 8. kép** Az egyik bronzérmes kert: „Vidéki hangulat” / One of the bronze medalist gardens: “Countryside feeling”
- 9. kép** Az egyik bronzérmes kert: „Toscana” / One of the bronze medalist gardens: “Toscana”

BRONZÉRMES KERTEK:

Lélek nyugalma¹¹

Tradicionális, szimbolista japán kerti részlet, ahol a jól eltalált arányok, kiváló minőségű anyagok, remek növények és a professzionális kivitelezés találkozik egymással. Felmerült a kérdés, hogy vajon mindez mennyire innovatív, de az összehatás végül mindenkit meggyőzött.

Vidéki hangulat¹²

Kedves, eklektikus színeket a versenynek ez a pályamunka: egy kulisszahomlokzat előtti kerti idill, hangulatos tárgyak (gereblye, porcelán teáskészlet, „sparhelt”) és növények némileg spontánnak ható – épp ezért teljes mértékben szerethető – összevisszasága, sajátos kompozíciója.

Toscana¹¹

Egy olyan kert, amelyik nem vállalt túl sokat, de azt igazán szépen teljesítette. Visszafogott alapkompozíció, szép, bár kevésbé mediterrán összehatású élőcsoport, egy asztal és két szék némi térburkolaton – valamint egy kőfal. De ez a kőfal olyan szép volt, hogy önmagában ezért érdemes volt Szigetszentmiklósrá utazni.

7. BIOTÓ Kft., tervező: Tarcsai Andrea, kivitelezte: Szucsik Attila, Szabad István, Domonyi Tamás, Tőke Hunor, Herwerth András, Erberling Karl

8. Prime-Garden Bt., tervező: Prime-Garden Bt., Maros Krisztián; kivitelezte: Prime-Garden Bt., Maros Krisztián, Bilicsics Attila

9. Csemete-KERTMŰHELY®, tervező: Csemete-Kertműhely®, Somorjai-Tamássy Zsolt, Solfi Gabriella, Fehér Anita (egyetemi hallgató), Szabó Péter; kivitelezte: Csemete-Kertműhely®, Somorjai-Tamássy Zsolt, Szabó Péter

10. Stipa Kertészeti Bt., tervező: Hess Nóra, Hess Alexandra, Stipa Kertészeti Bt.; kivitelezte: Mátyás Dénes, Varga András (E.v.), Stipa Kertészeti Bt., Pusztai László

11. Bagoly Klán, tervező: Bagoly Klán; kivitelezte: Berkes Gyöngyi, Sienger Gábor, Biczó József, Sutyor János

12. Szabó Kertépítő Kft., tervező: Szabó Kertépítő Kft.; kivitelezte: Szabó Kertépítő Kft., Szabó László (üzgyvezető), Neogrady Péter, Ludézer Róbert, Takács Ferenc, Kausz Gábor, Allan Umana, Márvány Kristóf, Simon János¹³ Gyermelyi Kertépítő Kft., tervező: Gyermely-Kertépítő Kft., Hullár Norbert; kivitelezte: Gyermely-Kertépítő Kft., Hullár Norbert, Nagy Sándor, Vargáné Mócsényi Zsófia, Varga Péter, Tóth Péter, Kis László